

Samfélagsleg ábyrgð
í sjávarútvegi

2.-3. NÓVEMBER Í HÖRPU

Fræðsla er lykill að starfsánægju og framförum

Valgerður Ásta Guðmundsdóttir

HAMPIÐJAN

HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK
REYKJAVÍK UNIVERSITY

ICELANDAIR
CARGO

ISI ICELAND
SEAFOOD

marel

Pipar \ TBWA

SJÁVARÚTVEGS
RÁÐSTEFNAN
2023

Aukin þekking – Meiri starfsánægja

- ✓ Fagbréf mikilvæg staðfesting á færni
- ✓ Fræðsla innan fyrirtækja mikilvæg
- ✓ Námsvísar um meðferð matvæla, gæðastjórnun og grunnnámskeið fyrir fiskvinnslufólk
 - ✓ Kominn tími á endurskoðun
- ✓ Auknar kröfur um þjálfun starfsfólks í matvælaiðnaði
 - ✓ Löggjöf og matvælaöryggisstaðlar

Ánægt starfsfólk – Jákvæð áhrif á velgengni fyrirtækja

- ✓ Rannsóknir og kannanir sýna að starfsánægja er langoftast í réttu hlutfalli við frammistöðu og/eða velgengni fyrirtækja
- ✓ Niðurstöður úr ánægjukönnunum sem gerðar hafa verið innan matvælafyrirtækja sýna að starfsfólk vill:
 - ✓ Betri upplýsingar
 - ✓ Betri samskipti
 - ✓ Meiri fræðslu
- ✓ Áhugi og ánægja starfsfólks leiðir oft til nýrra/bættra hugmynda og jákvæðrar þróunar
- ✓ **En hvernig er hægt að efla ánægju starfsfólks?**

Skuldbinding stjórnenda og menning

- ✓ Stjórnendur þurfa að skuldbinda sig til þess að:
 - ✓ Vinna traust starfsmanna sinna með gjörðum sínum
 - ✓ Vera góðar fyrirmyndir
 - ✓ Fylgjast með starfsmönnum sínum og sýna vinnu þeirra áhuga
 - ✓ Vera með góða upplýsingagjöf um starfsemi fyrirtækisins
- ✓ Stjórnendur bera ábyrgð á menningu
 - ✓ Matvælaöryggis- og vinnustaðamenning

Hvað gefur okkur vísbendingu um menninguna í fyrirtækinu?

- ✓ Hvernig **starfsfólk** tjáir sig hvert við annað
- ✓ Hvernig ákvarðanir **starfsfólk** tekur
- ✓ Hversu mikla þekkingu **starfsfólk** hefur
- ✓ Hvernig starfsfólk er ráðið, hækkað í ábyrgðarstöðum eða því sagt upp
- ✓ Hvernig framlag **starfsfólks** er viðurkennt
- ✓ Hvernig **starfsfólk** fagnar vinnu sinni og öðrum sigrum innan fyrirtækisins

Nýliðafræðsla

- ✓ Grunnur að góðri menningu og ánægju
- ✓ Fagleg móttaka og markviss nýliðafræðsla eykur tryggð, samsömun, þekkingu og ánægju
- ✓ Flestir muna vel eftir fyrsta deginum í vinnunni
- ✓ Mikilvægt að útskýra vel starfsemi og reglur fyrirtækisins
- ✓ Upplýsa erlent starfsfólk um þær venjur og siði sem ríkja á Íslandi
- ✓ Ómarkviss nýliðafræðsla og ófagleg móttaka eykur líkur á neikvæðum áhrifum

Besta leiðin til að meta menningu og þekkingu starfsfólks

Spyrja starfsfólkið!

- ✓ Spurningalistar fyrir starfsfólk
 - ✓ Nafnlaust
 - ✓ Varðandi starfsánægju, upplýsingaflæði, fræðsluþörf, ábyrgð o.s.frv.
 - ✓ „Trend“ og úrbætur
- ✓ Starfsmannasamtöl
 - ✓ Fá ábendingar frá starfsfólki um það sem vel er gert og það sem betur má fara
 - ✓ Mikilvægt að hlusta á starfsfólk og ræða úrbætur
- ✓ Viðtöl við starfsfólk sem hættir

MATVÆLAÖRYGGISMENNING (FOOD SAFETY CULTURE)

SPURNINGALISTI (QUESTIONS)

Svarið á skalanum 1-5 (1 er mjög ósammála, 5 er mjög sammála)
Answer on a scale of 1-5 (1 is strongly disagree, 5 is strongly agree)

1. Nýir starfsmenn fá þjálfun í matvælaöryggi

New employees are trained in food safety

1 2 3 4 5

2. Ég hef fengið næga þjálfun til að sinna vinnunni minni vel

I have had a good training at my work

1 2 3 4 5

3. Yfirmaður minn talar reglulega um matvælaöryggi

My boss regularly talks about food safety

1 2 3 4 5

4. Yfirmaður minn er góð fyrirmynd þegar kemur að umgengni og hreinlæti

My supervisor is a good role model (he/she always follows the hygiene rules)

1 2 3 4 5

5. Farið er eftir tillögum frá starfsmönnum til að bæta starfseminu

Suggestions from employees are followed when improving the work

1 2 3 4 5

6. Aðstaða (tækjabúnaður) til að fylgja öllum reglum um matvælaöryggi er góð

The situation (equipment) is such that following all rules is easy

1 2 3 4 5

7. Starfsmenn fara eftir umgengnisreglunum

Employees follow the hygiene rules

1 2 3 4 5

8. Eftirlit og skráningar eru gerðar í mínu fyrirtæki og farið yfir með starfsmönnum

Inspections are done and recorded (according to HACCP) in my company

1 2 3 4 5

9. Verkferlar og hegðun starfsmanna breytist ekki þegar úttektaraðilar mæta í úttektir

Work processes and behaviour of employees do not change when there are audits

1 2 3 4 5

10. Þegar mikið liggur á eru reglur stundum brotnar

When there is a pressure to finish production, managers sometimes tell to work faster, by taking shortcuts with food safety.

1 2 3 4 5

11. Úttektir, skoðanir og mælingar eru teknar alvarlega

Audits, inspections, and measurements are taken seriously in my company

1 2 3 4 5

12. Niðurstöður úttekta eru kynntar öllum starfsmönnum

Audit results are presented to all staff

1 2 3 4 5

13. Við fáum hrós þegar vel gengur

We get complements when we are doing a good job

1 2 3 4 5

14. Ýmislegt er gert hjá fyrirtækinu til að auka vellíðan og ánægju í starfi

Various things are done at the company to increase wellbeing and satisfaction at work

1 2 3 4 5

Kannanir sýna að starfsfólk vill

- ✓ Meiri upplýsingar
- ✓ Betri samskipti
- ✓ Góða **leiðtoga**/fyrirmyndir
- ✓ Meiri **þekkingu** um afurðir
- ✓ Meiri **fræðslu**
- ✓ Meiri ábyrgð
- ✓ Meira hreinlæti og betra skipulag
- ✓ Meiri jákvæðan aga og eftirfylgni

Mikilvægi leiðtoga

- ✓ Leiðtogar - Fyrirmyndir á öllum stigum
- ✓ Þeir þurfa að vera:
 - ✓ Studdir af stjórnendum
 - ✓ Vel þjálfaðir og hafa fengið góða fræðslu
 - ✓ Góðir í að skilja mannlega hegðun (atferlisfræði)
 - ✓ Í góðu sambandi við starfsfólk
 - ✓ Góðir í mannlegum samskiptum
 - ✓ Góðar fyrirmyndir – Áhrifavaldar

Framúrskarandi menning verður ekki til af sjálfu sér

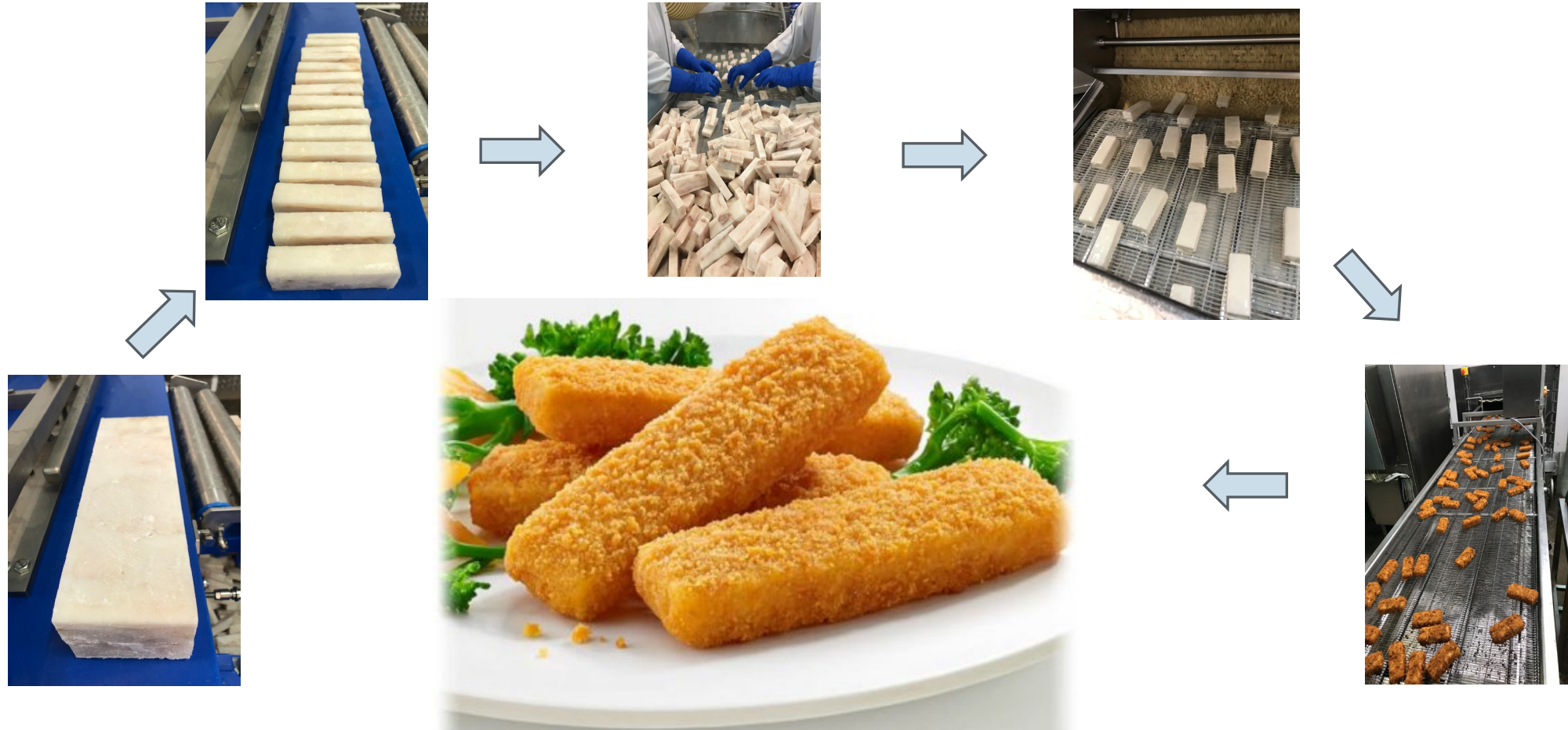
Áhugasamt starfsfólk vill meiri fræðslu og betri þjálfun

Við heyrum oft frá starfsfólki:

- ✓ „Okkur var aldrei kennt þetta“
- ✓ „Þetta vissi ég ekki“
- ✓ „Þetta hefur bara alltaf verið gert svona“
- ✓ „Við höfum bent á þetta en ekki verið gert neitt í því“
- ✓ Erlent starfsfólk segir oft að þegar reglur eru brotnar þá segja íslenskir stjórnendur þeirra allt of oft... „Þetta reddast!“

Hvað verður um vöruna okkar?

Námskeið og fræðsla með fjölbreyttum hætti

- ✓ Almennar glærur
- ✓ Heimsókn á vinnustaðinn fyrir námskeið
- ✓ Myndir sem sýna rétt og rangt
- ✓ Myndbönd af réttri hegðun
- ✓ Spurningalistar
- ✓ Verkefnavinna á gólfinu – Önnur gleraugu
- ✓ Koma aftur og sjá framfarir
- ✓ Námskeið til að sýna framfarir, jákvæð skilaboð, hrósa fólki

- Fræðsla kallar á meiri fræðslu -

Sýna bæði rangt og rétt...

RANGT

RÉTT

Þjálfun „á gólfinu“ er mjög mikilvæg!

Munur á þorski og ufsa...

Fjölmennning og fræðsla

- ✓ Mikilvægt að auka menningarlæsi
- ✓ Virk hlustun og samkennd
- ✓ Markviss íslenskukennsla mikilvæg
- ✓ Mismunandi menningarheimar leiða mjög oft til misskilnings
- ✓ Starfsfólk verður að vita nákvæmlega til hvers er ætlast af því
 - ✓ Setja skýr mörk

2 WYBIERZ ISLANDZKĄ NAZWĘ PONIŻSZEJ RYBY.

A ÝSA

B UFSI

C SILUNGUR

5 WYBIERZ NAZWY PONIŻSZYCH NARZĘDZI PRACY
SPOŚRÓD PODANYCH ODPOWIEDZI

13

A HNAKKI

B BAKKI

C TJAKKI

A GÆÐI

B BRETTI

C KASSI

A SILÓ

B TROG

C VOG

Erlent starfsfólk oft „vannýtt“ auðlind!

- ✓ Þekking og reynsla oft ekki fullnýtt
- ✓ Stjórnendur þurfa að efla erlent starfsfólk sem hefur leiðtogahæfileika
 - ✓ Mikilvægt að hafa erlenda leiðtoga

Frábært starfsfólk upp til hópa

Pétur Hafsteinn Pálsson, framkvæmdastjóri Vísis, segir í samtali við Bændablaðið að erlenda starfsfólkið í fiskvinnslunni hafi reynst mjög vel. Upp til hópa sé þetta frábært fólk og frábært vinnuafli. Sumir hafi verið hér áratugum saman, sem segi sína sögu. Oft þyki því vænna um starfið sitt en mörgum Íslendingum.

Úr Bændablaðinu 14. október 2022

Samantekt

Auka þekkingu og færni starfsfólks í matvælaiðnaði

Skuldbinding stjórnenda mikilvæg

Hlustum á starfsfólk og rýnum til gagns

Nýtum mannauðinn betur - finnum réttu leiðtogana og eflum þá

Fræðsla er lykill að starfsánægju og framförum

Góð menning og starfsánægja laðar til sín gott starfsfólk